

مدیری : جلال ساهر

اداره خانه

استانبولده نور عثمانیه

چاده سنده ۴۰ نومرولی

« نورك يوردى »

نخستين ۲۳ كانون ثانی، ۱۳۲۹

خلاقه دوشورو

هفته ده بر « نورك يوردى » طرفندره جيقاربيلير

يیل : ۱ صائی : ۴۲

يیللی

عثمانلی مملکتی ایچون ۱۲ غروش

روسیه و عجمستان ایچون ۲ روبله

باشقه مملکتلر ایچون ۵ فرانک

صایسی ۱۰ پارابه

بوصاییده کی یازیلر

اصناف ایچین ترقی یولاری، ف ... فلاکت شهرلرندن : یوسفک قوقوسی، آفاق ... تاریخ : دهلی پترو، ...

مقدس کینلر : ضروری بر مقایسه، مرعشلی آوغلی ... حوادث : اکرم بگک وفاتی - اسلام مجموعه سی -

پترسبورغده تورکیجه برغزته داها - اورده شورغده صنایع مکتبی ...

.. ثروت فنون رفیقہ زدن -

کوزه لاله شن استانبول : یکی کوپرو اوستنده الکتریکلی تراموای

روملر ایچون روجیه ، اسلاولر ایچون اسلاوجه یازیلان
بو بیاننامهده ایشته بو گیی بر-سورو یالانلر ، هذینلر
واردی .

بوئانده صدر اعظم اولان بالهاجی محمد پاشا اوردو
ایله ، قابودان محمد پاشاده دونانما ایله حرکتیه مأمور
اولدیلر . قریم خاننده محاربهیه حاضر اولماسی ایچون
امرلر گتیه شدی . بالهاجی طونا کنارانده « ایساقچی » ده
قورولان کورپودن کچه ریه قارتال محاراسنه واردینی
صیراده روسلرده بوغدان ده « چوچوره » یه گمشلردی .
بو خبر اوزرینده بالهاجی ایبلر یه ریه « پروت » نهری
کنارانده کی « فاجلی » کجیدینده واردی و کورپو یاقمه
باشلادی .

دهلی پترواولا تانارخاسنک محوملرینده قارشى قومغله
مشغول اولارقی عثمانیلردن اول اولاح و بوغدان ایچنده
بولونقی ایسته یوردی . فقط بزم اوردو طونانی کجیدیکی
صیراده اولنلر داهاملورله صوینی کچه مەمشیدیلر ، عثمانیلر
اولاح بکی اولان خان « برانقووان » ک حبله سی آکلادیلر .
او ملعونده باقاسنی آله ویرمگنی آکلانچیه روسلر
ایچون حاضر لادینی ذخیره یی بزه ویردی . « بوغدان » ده
« قانتیمیر » ده کوچ بر موقعدده قالدی . بوتون بوکو جملکلر ،
فلاکتلر اوزرینده پترو طورله صوینی کنارانده بویوک بر
مجلس قورارقی نایمق لازم کلدیگنی مذاکره ایشدی . نهایت
کندینسی قورناریخی بیان و بکلرین خریدنیانلری داهالار
فضله بکله تممک ایچون « پروت » نهرینی کجیدی ،
« یاش » . « کیردی » .

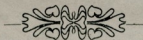
اوسنه بوغدان مملکتینده بر جوق چکیرکه چیمش ،
محصول بر اقامشیدی . بوغدان بکی « قانتیمیر » روسلری
بسله یه جک ذخیره بولامادی . سوکرا ، روسلرله معاونت
ایچون اون بیگ کشی طوپایلاجی ایکن آنجاق بر قاچ
اهمیتیز چته حاضر لایا بیلیمشدی . مهور اون دو قوز
بیگ صرب کوللوسندن ده هیچ خبر گلمه یور ، روملر

آچیلارقی یوره گمک دیو قوسی ،
اونی بیلیم ، نصیب ایشی ارادان ،
حقه وارمش اوکوزلکک قایقوسی ؛
مژده وردی جگرمه دوقونان
یوسفمک قوقوسی .

کوزمل مصرک شانلی سسی کپور ،
تورک یوردینک آرسلانلری کورمه مش ،
آق بولوطی ، ماوی کویک ده یور
شفقلردن ملک کیی برانیش .
توگمده بویکسلیور :

بویوک اوغوز آل بولوطه بورومش ؛
یوره گنده حق طاشیدیلر بر اوردو ،
تورک آقینی بوجهلردن کورومش ؛
توز ، دومانی بویلرله دیووردی
برشرفی یورو یوش .
سلانیه - آغ-توس

آباقا

تاریخ

دهلی پترو

۳

دهلی پترو باب عالییه اولتیا توم ویردکدن سوکرا
مملکتیز ده کی خریدنیانلره قارشى برده بیاننامه چیقاردی .
بویاننامهده خریدنیان قویون سوروسنک عثمانلی قوردی
آلندن چکیدیکی ظلملر ، فلاکتلر برر برر صاییلدور
و پترو کندینسی خریدنیانلرک حامیدی کیی کوستریوردی .

قانه رينا، اور دوسنده قادار ججوه، پارا [تخمیناً]
 اوتوز قرق بيك ليرا قادار [بولدى ايسه هېسنى بالطاجى به
 يوللادى . بالطاجى اولاشا شيردى ، ايشى آڭلا يلامادى .
 حتى روسلر لڭر ئيس و كلاسى گوروشمك ايجون ايستهدى .
 پترو باش وكيلى « شافىروف » ى يوللادى ، اوڭا :

— اسومچ مسئلەسى ايجون « لى وونى » ايلانتى
 ورمكه راضى اول ، فقط پتروسبورغ داخلىده بولوندىنى
 ايجون « اينفري » ايجون اصرار ايت . « استانسلاس » ك
 لهستان قرالى طائىنمانسنا جايلىش . آزاڭ قلعه-ييله ديگر
 يرلى توركلره گرى وىر . فقط توركلرده برداها اسومچ
 ايشنه قارىشمايدىلر . برده صاقين تسليم اولما ، نولوم
 تسليمىدن داها خيرليدر ، ديدى .

شافىروف بالطاجى ايله گوروشوبده تىكلىقلرنيك پك
 خفيف اولدىغى آڭلايىچە درحال معاهده نك امضاسنه
 راضى اولدى . ويك يوزيرى اوج جاذبى الاخيرنيك
 آلتيسنه تصادف ايدهن افرنجى بيك دى يوزيتش برستەسى
 تموزنيك ييرى اوچنده مشهور « پروت معاهدهسى »
 امضالاندى . معاهده نك باشليچە مادەلرى شونلردر :

۱ — چار آزاڭ گرى وىرەجك ، حدودده كى مستحكم
 يرلى ييقاچقدى .

۲ — بر داها لهستان ايشلرنيە قارىشمايلاققدى .

۳ — اسومچ قرالى سربستجه مملكتته كيدە چكيدى .

۴ — « شافىروف » ايله « شەرمەن تيف » ك اوغلى
 وىرەجكيدى . بونلردن باشقا اسلام اسيرلرينك اعادهسى
 روسلر لڭ ايلچى بولندورمامالىر كېي سائر برطاق مادەلر
 وارسەده ، پترو ، اسومچ حقسنده هيج بر تىكليفده
 بولونولماسندن دولاي دوشديگى باتاقلقدن قورتولماسنى
 جانە منت بيلدى . ايشته بوقادار خفيف شرطلره معاهده
 بابوب پتروني وروس اوردوسنى نحو اتمەديگندن دولاي
 بالطاجى غەلمىزى ايجون هر نه دىرسەك حقلىر . آكر
 ايسە مەيدى ، بالطاجى پتروني اسير ايده بيلير ، روسيانك

آياغه قالمابوردى . روسلر ، ذخيره سز ، آج ، ريشان
 اوتوز يدى بيك كيشى قاداردى . بو ائشاده پترونيك
 « ابرائيل » قادار يوللادى برسواري مغرزمسى توركلر ك
 قاجلى اوزرنيە يورودكارنى خبر ووردى . پترو فسا
 حالده صيقلمشدى . قورقوسندن تىكرار « پروت »
 دونك ايستەدى ايسەده اونك دمەكانى قالمادىغى آڭلادى :
 برطرفدن بالطاجى اوردوسى ، او بر طرفدن قريم خاشك
 عسكرى آراسنده قالدى . « استانه ليچە » ده وقوع بولان
 محاربه ده مدافعه لردە بولوندى ايسەده آچاق ، صوسزاق
 ايله برابر بويوك براوردو قارشيسنده نهردن كچمك چوق
 تەلىكلى ايدى . بناء عليه آغبراقلىرى ياقدى ، خزينه سنى
 گومدوردى . ايرتمسى كون ياكونكو ايله يول آچغه ،
 ياخود كاملا تلف اولمغه قرار ووردى .

بوتون مورخلر او كيجە نك پترو وروسلر ايجون
 اڭ مشنوم كيجە اولدىغى سويلرلر . او مدەش كيجەده
 پترو مراقندن ، قورقوسندن ذاتا كنديسنده موجود
 اولان صرع يەده طوتولدى . آرتق نەروس ايلرى ككلىرى ،
 نه حكمدار ايش گورەجك ، دوشونهجك بر حالده ككلىرى .
 هېسنى ده عمو اولدقلىرى آڭلا بولردى . پترونيك سنەلردن
 برى باشلادىغى ، حاضر لادىغى اصلاحات ، استقبال او كيجە
 نحو اولو وىرەجكيدى !

ايشته بويكيجە پترونيك قارىسى « قانه رينا » نك سوغوق
 قانلىغى ، عقى ، ذكاسى ياكىز قوصقوجا اوردونى ده ك بوتون
 روسيانى قورتاردى . قانه رينا تو جاسك قورقوسنى ياتيشدير-
 دقندن صوكر ، عقالى باشنه آلماسنى ، قورتولماك چارەسى
 دوشونمەنى ، عثمانلى قوماندانلىرى قانديروب آلتامق
 قولاي اولدىغى سويلەدى . بالطاجى روس اوردوكاھى
 اويلە ايپيدن ائيه صيقشيدىروب مەنزىم ايده جگنە پك
 ايسانامايور ، كنديسنه پك گورەنمە يوردى . قاراداغ ،
 صرب ، آرتاوداقى اختلازلارى دولاي دوشوندورمكده
 ايدى ، اوردوده بورغون وىزون بر حالده ايدى .

چيقار ارق باشلارينه آنا چه سنه تزا گهك اوزرينه فيرلاندی :
— ايشته ، بو اوتوز ، بوقرق ، بوده آلمی غروش .
نوریه ایله خدیجه قوماشلری بوقلادیلر ؛ دوداقلری
بوروشدیردیلر . یوسف مستهزی صوردی :

— نه او ، بگنمه دیکزمی ؟ بوقسه فیناتلری چوق
کلدی ؟
نوریه نخیله به دونه رك دیدی كه :

— کوردکمی ، نخیله خاتم ، برحاجو بولوده کوردیکمز
معاملایی دوشون ، برده بو آفندینك نوبرانلقی ، صوگرا
بن ناصل اولورده مسلمانی ترجیح ایدرم ؟

نخیله نك یوزی قیزاردی ؛ کوزلرندن برر شیمشك
چاقدی :

— نوریه خاتم ، بایك بومقایسه كده بر درجه به قادار
حقلیسك . بزم تجارلریمز ، اصنافلریمز ، نوته کیلر کبی
دیل دوکما بور ، تزا كت بیامه بور ، نورانلق ایدیور ؛
بوگه هیچ دییه جگم یوق . فقط بن ، نه اولورسه اولسون ،
ینه بر مسلماندن آیش وریش ایتمگی او دیلاره ، او
تزا كتلره ترجیح ایدرم . دوشونورم كه مسلمانلر تجارتیه
داها یلگی گریورلر ؛ اونك ایچون بعضی عجبیلکلر
یاییورلر . ناصل مشتری قازانیلدیغی بیلمه بورلر . لاكن
اونلرده یواش یواش اوگرمه جكلر ، تزا كت آیشاقلر ؛
نوبرانقلری براقجسلر . بز بابا سه قیزوبده اوروج
بیسه نلره بگزمه مملی بز . تجارلریمز بز تزا كت درسی
ورمملی بز . دوشونمملی بزه اونلره ورمه جگمز بارالر
دوشان قاسه سنه کیرمه به جك ؛ گولله اولوب یاورولریزمی
ئولدورمه به جك ؛ زهر اولوب قانلریزمی بوزمایاجق ؛
دونامما اولوب ده کیزلریزمده قورصانلق ایتمه به جك .

نخیله قاسه نك باشنده کی دلقانلی به دوندی ؛ بوتون
مغازده کیلرك ایشیده جکی بوکسك بر سسله سوله دی :
— آفندی ، بن باغری یایق مناسرتلی بر مهاجرم .
بروقت کندیلرینه بارالر قازاندریمز ایچمده کی دوشا .

استقبالده کی تفریلرینه سدچگردی . ایشه بوجهندن دولایی
صلح مژده سی استانبول خلغنی سوبندیرمکله برابر هر کسك
آغزنده بو سوزلر دولاشیوردی . حتی اوج قرالی
شارل بالطاجی نك یانسه کله رك بویه فرصتی قاجیردیغی
ایچون اونی شسدتله عیبلا دی . نهایت محمدباشا آدرنه به
عودتنده اسکي عادت اوزره قفتان کیدیمده ابرته سی کون
بو عاقسز لغندن دولایی صدر اعظم لغدن عزل ایدیلدی
و « لینی » به سورولدی ...

...

مقدس کینار

ضروری بر مقایسه

— بائی کچن صافی ده —

— بزده آرشینی اون بش غروشدن طو توکژده
سکسان ، دوقسان غروشه قادار بر قاچ نوعی وار .

— چیقار كده کوردم .

یوسف آفندی ، کوز اوچیلله برکرمه مشتریلری
سوزدی ؛ صوگرا آرشینی یگرمی غروشلقدن بر طوب
چیقاردی . نوریه بونی بگنمه دی : « داها ایسی بوقی ؟ »
دییه صوردی ، یوسف آفندی « داها ایسی داها هالی . »
دیدی . و علاوه ایستی : « بونك آرشینی یگرمی غروشدر .
هانگی فیناتده ایسته بورسه کز وقتيله سوله بیك . بن ده
زحمته کیرمه بهیم . »

نوریه حدتاندی :

— آیول ، سن چیقارده بنه هانگیسینی بگه نیرسهك
اونی آلیرز . فیناتده صوگرا سوبلرسك ، ایشیمزه
کلیرسه آلیرز ، کلمزسه باشقا بره کیده رز .
یوسف ده قیزدی ؛ بر قاچ طوب قوماشی یرلرندن